

PUBLICATIES RONDOM VERSCHIJNEN JEUGDUITGAVE “TWEEDE WERELDOORLOG IN SOEST EN SOESTERBERG”

SOESTERBERG NU (digitale krant)

Kinderboek over de oorlog in Soest en Soesterberg

06/11/2025

Rick

Mast, Wethouder Sterenberg, Martijn da Costa en Rene van Hal (v.l.n.r.)

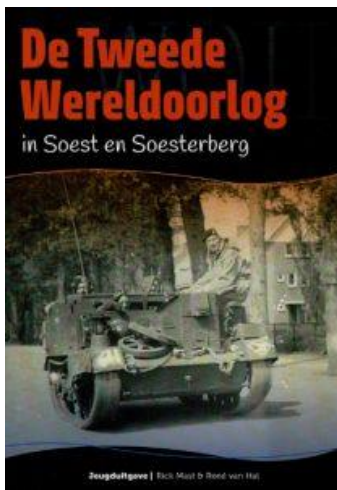
Donderdag 6 november werd in het gemeentehuis van Soest een bijzonder boek gepresenteerd. Het neemt jonge lezers mee naar de oorlogsjaren van hun eigen dorp. Wethouder Anne Sterenberg kreeg het eerste exemplaar uit handen van de initiatiefnemers.

In het kader van 80 jaar Bevrijding bracht de Historische Vereniging Soest/Soesterberg een jeugduitgave uit. Het boek is gebaseerd op het eerder verschenen Themanummer Oorlog in Soest en Soesterberg (1939–1945). Deze nieuwe versie is speciaal bedoeld voor groep 8-leerlingen van de basisscholen in Soest en Soesterberg.

Boek speciaal voor kinderen

Tijdens het samenstellen van het Themanummer merkte de vereniging dat de verhalen vooral voor volwassenen waren. Daarom ontstond het idee voor een kindvriendelijke versie. “We willen dat ook kinderen begrijpen wat hier is gebeurd,” zegt schrijver Rick Mast. Hij herschreef de verhalen in eenvoudige taal, zodat leerlingen van 11 en 12 jaar de geschiedenis beter kunnen volgen.

Basisscholen krijgen het boek gratis

Dankzij financiële steun van de Gemeente Soest, het Gildefonds en Rabo Clubsport kon het boek worden gemaakt. Daardoor ontvangen alle basisscholen in Soest en Soesterberg de uitgave gratis. Elke leerling in groep 8 krijgt een exemplaar. Zo wordt het boek meteen onderdeel van de geschiedenisles.

Verhalen uit de oorlogsjaren

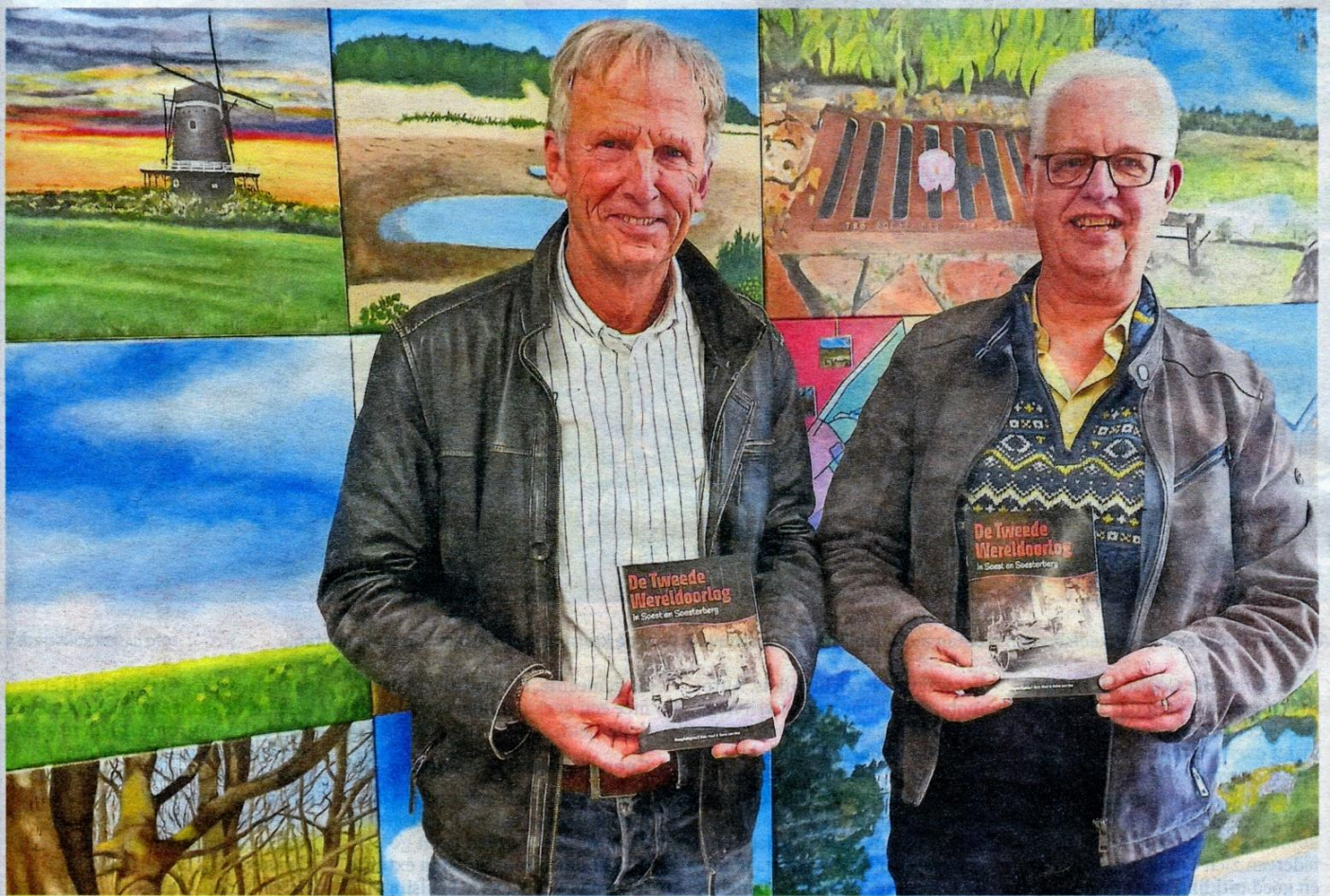
De jeugduitgave vertelt over de jaren 1939 tot 1945. Het boek beschrijft stap voor stap wat er in Soest en Soesterberg gebeurde. Eerst de mobilisatie in 1939, daarna de evacuatie in mei 1940. Vervolgens komen het verzet, het onderduiken en de opvang van evacués uit Arnhem aan bod. Ook het bombardement op de vliegbasis Soesterberg en de bevrijding in mei 1945 krijgen veel aandacht.

De verhalen worden ondersteund met oude foto's. Zo zien kinderen niet alleen soldaten en vliegtuigen, maar ook inwoners die de oorlog van dichtbij meemaakten. Daardoor komt het verleden dichterbij.

Vrijheid en herinnering

Volgens de Historische Vereniging gaat het niet alleen om kennis. Het boek wil leerlingen ook laten voelen wat vrijheid betekent. "De oorlog gebeurde hier, in hun eigen straat," zegt voorzitter René van Hal. "Door die verhalen leren kinderen dat vrijheid niet vanzelfsprekend is," zegt Mast die ook les geeft aan groep 8 van de basisschool.

De komende weken krijgen alle basisscholen het boek uitgereikt. Leerkrachten ontvangen daarbij een korte handleiding met suggesties voor de les. Zo kunnen de verhalen makkelijk in de klas worden besproken. Met deze uitgave wil de Historische Vereniging Soest/Soesterberg jonge lezers helpen de lokale oorlogsgeschiedenis te ontdekken. Zo blijft de herinnering aan de oorlog levend, juist bij de generatie die in vrijheid opgroeit.

Rick Mast (links) en René van Hal zijn de drijvende krachten achter het boekje 'De Tweede Wereldoorlog in Soest en Soesterberg'

FOTO MEDIAHUIS

INTERVIEW Soest komt met schoolboek over eigen dorp in oorlogstijd

'Lagen wapens in jouw straat begraven?'

Twee weken les over zo iets belangrijks als de Tweede Wereldoorlog. Directeur Rick Mast van de 2e Van der Hucht-school in Soest vond het niks. Hij maakte er vier weken van, en die vier weken zijn ondertussen vier maanden. En de kinderen vinden het mooi.

Eric Lorier

Soest ■ Voortaan heeft hij er door hemzelf en René van Hal gemaakt plaatselijk schoolboek bij. „Het verandert de manier waarop je naar je dorp kijkt. Want het ge-

beurde gewoon bij jou in de straat!”

Basisschooldirecteur Rick Mast was als kind al gefascineerd door de oorlog, vertelt hij donderdag bij de presentatie van het boek 'De Tweede Wereldoorlog in Soest en Soesterberg'. „Mijn opa had bij het verzet gezeten in Charlois. En daar vertelde hij vaak over. Ik vond dat fascinerende verhalen. Toen ik later in het onderwijs kwam vond ik de aandacht voor die belangrijke periode erg weinig. In twee weken in groep 8 werd de hele Tweede Wereldoorlog afgehandeld.”

Onderwijsuitgave

Het nu verschenen schoolboek over Soest in oorlogstijd is een bewerking van het eerder dit jaar verschenen 'grote-mensenboek' over hetzelfde onderwerp. Bij de Historische Vereniging Soest/Soester-

berg hadden ze toen meteen al het idee: hier moet ook een onderwijsuitgave van komen. René van Hal, bij de HVSS projectleider Tweede Wereldoorlog, en schooldirecteur Rick Mast namen de taak op zich. „We hebben de onderwerpen eruit gepikt waarvan ik dacht: waar gaan kinderen van op aan”, vertelt schooldirecteur Mast.

Het boek staat vol Soester oorlogsfeiten die, zo is de bedoeling, de oorlogstijd laat leven bij de scholieren. Want je fietst toch anders over het Nieuwerhoekplein als je weet dat daar in juli 1941 een jongen werd doodgeschoten door de Duitsers. En je kijkt misschien ook met andere ogen naar de Talmalaan als je weet dat daar in 1942 een Duitse bommenwerper neerstortte. En dat er Duitse luchtafweer op de Eng stond opgesteld is toch ook best interessant om te

weten. En dat er misschien wel bij jou in de straat wapens lagen begraven...

De Tweede Wereldoorlog is van zichzelf al een belangrijke periode, maar het belang van lessen over de oorlog is alleen groter geworden, vindt Mast. „Het gewicht van het hele project en dus ook van het boekje is alleen maar toegenomen. Er zijn veel parallellen tussen wat er nu gebeurt en wat er in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog gebeurde.”

Onderwijswethouder Anne Sterenberg kreeg donderdag het eerste exemplaar overhandigd. „Het boekje zet aan tot zelf nadenken”, prijst de wethouder. „Juist door dat er veel vragen in worden gesteld. Wat zou jij doen als... Vrijheid is niet vanzelfsprekend, dat zien we nu ook weer. Wat dat betreft hebben we nog wel een lesje te leren.”

Gooi en Eemlander 7-11-2025

ACHTERGROND SCHOLIEREN LEREN OVER TWEEDE WERELDOORLOG IN SOEST EN SOESTERBERG

Wat zou jij tegen je vader zeggen?

Kinderen vertellen over de Tweede Wereldoorlog in hun eigen dorp is niet alleen maar een geschiedenisles, het is juist nu erg belangrijk. Dat zegt Soester Rick Mast, leerkracht van groep 8. Hij schreef samen met René van Hal het boekje *De Tweede Wereldoorlog in Soest en Soesterberg*.

Piet van Dijk
Soest

'Er zijn zoveel trieste parallellen van de oorlog met deze tijd", zegt Mast, die tevens directeur is van de ze Van der Huchtschool in Soest.

"Groepsdruk, populisme, de vrijheid van meningsuiting die onder druk staat, onrecht. De kinderen op onze school snappen heel goed waarom ik hier zo veel tijd aan besteed."

Mast geeft zelf al jaren extra aandacht aan de oorlog in zijn lessen. "Het is een onderwerp dat me na aan het hart ligt: mijn opa zat in het verzet in Charlois in Rotterdam. Hij heeft de kiem gelegd voor mijn interresse. Toen ik in 1990 mijn eerste les over de oorlog gaf, vond ik de methode maar weinig bieden. In twee weken tijd werd de oorlog behandeld. Dat werd bij mij al snel meer dan vier weken."

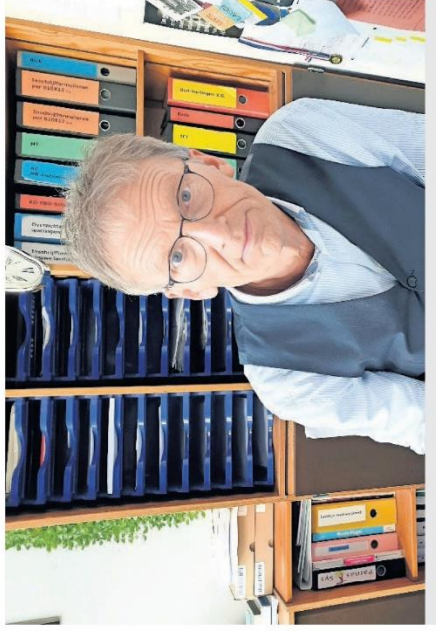
Inmiddels zijn de lessen van Mast

bekend in Soest; zijn leerlingen zijn maar liefst vier maanden bezig met de oorlog. „Ik begin met de Eerste Wereldoorlog, die aan de basis ligt van de Tweede. Ook het interbellum en de naoorlogse periode komen aan bod. Aan het eind maken de kinderen een projectboek af. We gaan met ze naar Kamp Amersfoort en naar de herdenking op 4 mei. Het is een enorm groot project geworden."

Themanummer

Directe aanleiding om een jeugduitgave te schrijven was de presentatie afgelopen zomer van een speciaal themanummer van de Historische Vereniging Soest-Soesterberg (HVS) over de Tweede Wereldoorlog. „Er is nog relatief weinig gepubliceerd over de oorlog in Soest en Soesterberg", zegt voorzitter Martijn de Costa.

„De auteurs waren er zich bewust van dat de inhoud met name was gericht op de volwassen lezer", vervolgt hij. „Toen al dachten we na over een uitgave voor het onderwijs en zo

▲ Rick Mast. FOTO AD

kwamen we in contact met Mast. We denken dat dit boekje een mooi instrument is om klassikaal te spreken over de oorlog."

Het boekje, dat Mast samenstelde met René van Hal die namens de HVS het themanummer deze zomer coördineerde, bevat ook enkele vragen waar kinderen over kunnen nadenken. Zoals: 'Wat zou jij tegen je vader zeggen als hij zich moet melden?' Een andere vraag is: 'Wat zou jij tegen je ouders zeggen als Joodse mensen bij jullie om een verstoppelplek vragen?'

De verhalen zoomen sterk in op lokale plaatsen en mensen. Zo is een

foto te zien van een Duits vliegtuig dat in 1942 neerstortte in de Talmaalaa. De ondergrondse schuilplaats in het bos van Laag Hees staat erin. Zo komt ook het verhaal van meester Blankenstein, die in 1944 uit zijn klas wordt gehaald omdat hij een Joods gezin onderdak gaf, aan de orde.

Als op 10 november 1944 in Rotterdam duizenden mannen worden opgepakt, komen er ongeveer 1500 lopend door de Rademakerstraat in Soesterberg. De bevolking staat langs de kant te kijken en af en toe pakt een vrouw een van de mannen bij de arm en trekt hem uit de rij. Gearmd loopt ze dan snel weg en doet net of ze bij de man hoort. Dat lukt die dag tientallen keren.

Ingenomen

Het boekje wordt met steun van de gemeente, het Soester Gildefonds en het project Rabo-Clubsupport aan alle leerlingen van groep 8 in Soest en Soesterberg aangeboden. Plan is dit elk jaar te doen.

Wethouder Anne Sterenberg, die spullen uit de tijd van de bevrijding in 1945 verzamelt, is erg ingenomen met het boekje. „Het voegt een nieuwe dimensie toe aan het geschiedenisonderwijs en aan het bewustzijn dat vrijheid niet vanzelfsprekend is."

Het voegt iets toe aan het geschiedenisonderwijs

– Anne Sterenberg

'Lokale verhalen blijven hangen'

Boekje over WOII voor scholieren

SOEST Na een boekje over Soest en Soesterberg tijdens de Tweede Wereldoorlog is er nu ook een speciale uitgave daarvan voor kinderen. Rick Mast en René van Hal schreven het en de wethouder is er trots op. „Het voegt een nieuwe dimensie toe.”

Hans Veltmeijer

Het themanummer van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg (HVS) met lokale verhalen over de oorlog werd deze zomer uitgebracht vanwege tachtig jaar bevrijding. Dat smaakte naar meer. „Er is weinig verschenen over Soest en Soesterberg tijdens de Tweede Wereldoorlog en wat er is is niet actueel”, zei voorzitter Martijn da Costa van de HVS bij de presentatie van het nieuwe boekje op het gemeentehuis, afgelopen donderdag. „Daarnaast leven we in een tijd waarin dagelijks de democratie en keuzevrijheid onder druk staan. We vonden dat er een onderwijsuitgave moest komen. Met dit boekje hebben we een instrument om klassikaal of in groepen over de oorlog en over actuele thema's te spreken.”

GRATIS VOOR SCHOLEN Onderwijzer en directeur van de 2e van der Huchtsschool, Rick Mast, ging met een van de auteurs van het themanummer, René van Hal, in conclaaf hoe het bestaande geschrift om te

De auteurs Rick Mast (links) en René van Hal met hun jeugduitgave van De Tweede Wereldoorlog in Soest en Soesterberg.

smeden naar een boek voor scholieren van groep 8 van de basisscholen. Het Gilddefonds, Rabo-Clubsupport en de gemeente Soest maakten het project financieel mogelijk. Da Costa: „En we hebben gelukkig René op wie we 24 uur per dag terug kunnen vallen.”

Door de sponsoring kan het 43 pagina's tellende boekje gratis aangeboden worden aan de scholen.

Wethouder Anne Sterenberg van Onderwijs en Jeugd toonde zich „trots en blij”. „Het is belangrijk om de jeugd erbij te betrekken. Daarom was het zo goed dat het Comité 4 en 5 mei de scholieren had uitgenodigd voor de laatste herdenking op de vliegbasis. Zoiets komt aan bij kinderen. En nu is er dit boekje waarin ze geconfronteerd worden met de lokale impact van de oorlog.”

Dat voegt een nieuwe dimensie toe, verhalen blijven hangen.”

IN LESPAKKET In het boekwerk worden de verschillende bijzondere gebeurtenissen in Soest en Soesterberg beschreven in de aanloop naar en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zoals de mobilisatie (1939), evacuatie (mei 1940), Joodse inwoners in Soest, het verzet, onderdui-

ken, opvang evacués uit Arnhem en omstreken, bombardementen op de vliegbasis in Soesterberg en de bevrijding in mei 1945. De teksten worden ondersteund door fotomateriaal en er staan prikkelende vragen aan de scholieren in. Zoals: „Wat zou jij tegen je ouders zeggen als Joodse mensen bij jullie om een verstoppiek vragen?”

Het is de bedoeling dat het onderdeel gaat worden van de geschiedenislessen. Rick Mast besteedde al veel aandacht aan de oorlog in zijn lessen. „Bij mij is de interesse aangewakkerd door mijn opa, die in het verzet zat in Rotterdam. Hij vertelde mij spannende verhalen. Zo is het zaadje geplant en ben ik het lespakket steeds verder gaan uitbreiden, want daar zat te weinig in over de oorlog.”

Hij doet jaarlijks een project van vier maanden dat op 4 mei wordt afgerond. „Met veel beelden en verhalen en we gaan ook naar Kamp Amersfoort. De kinderen maken steeds aantekeningen, aan het einde hebben ze dan een projectboek.” Zo'n uitgebreid lespakket verwacht hij niet van de andere basisscholen in Soest en Soesterberg. Maar hij hoopt wel dat het boekje zal aanzetten tot meer aandacht voor de lokale oorlogstijd. Mast: „Je brengt het hiermee zo enorm dicht bij de kinderen, ze herkennen bijvoorbeeld de straatnamen. Je kunt er ook gemakkelijk werkopdrachten aan verbinden.” Dan nog, verzucht hij: „Het is steeds harder werken om de jeugd erbij te houden.”

laap van Den Broek